

Dataskyddsbud  
Anne Hännestrand

Kommunstyrelsen i Danderyds kommun

## **Dataskyddsbudets yttrande om kommunledningskontorets förslag om *Platser där kamerabevakning kan införas***

### **Bakgrund**

Kommunstyrelsen har gett kommunledningskontoret i uppdrag att *föreslå platser för kamerabevakning med hänsyn tagen till den nya lagstiftningen* (KS 2025/0163). Kommunledningskontoret har tagit fram utredningen *Platser där kamerabevakning kan införas* (fortsättningsvis *utredningen*).

Dataskyddsbudet (undertecknad) har beretts möjlighet att yttra mig över förslaget. Yttrandet lämnas härmed. I samband med att de nya reglerna för kamerabevakning trädde i kraft i april 2025 har jag tagit fram en PM till stöd för verksamheten (bilaga 1), som bilägs och alltså gäller.

### **Dataskyddsbudets yttrande**

Medborgare i Sverige och EU är tillerkända flera *fri- och rättigheter* vilka måste respekteras vid behandling av personuppgifter.

- Av 2 kap. 6 § 2 st. regeringsformen följer att var och en är, gentemot det allmänna, skyddad mot *betydande intrång i den personliga integriteten* (som sker utan samtycke) och som innebär *övervakning eller kartläggning av den enskildes personliga förhållanden*. För att kommunen ska få vidta sådana åtgärder krävs lagstöd enligt 2 kap. 20 § regeringsformen.
- Därutöver är medborgare på EU-nivå tillerkända rätten till respekt för privat- och familjeliv, fri rörlighet och skydd av personuppgifter och rätt till effektivt rättsmedel och rättvis rättegång.<sup>1</sup>

Allmänhetens kamerabevakning av medborgare utgör typiskt sett en sådan *övervakning* och *kartläggning* av den enskildes personliga förhållanden, jfr. 2 § kamerabevakningslagen (2018:1200). Vid bedömning av huruvida en kamerabevakning ska ske, behöver personers fri- och rättigheter ligga i ena vågskålen, medan nytta/behov av kamerabevakningen i andra vågskålen.

Det är korrekt att ett av syftena med lagändringen är att göra kommunens kamerabevakning *enklare* och *mer effektiv*.<sup>2</sup> Lagändringen innebär emellertid *inte* någon lättnad i de juridiska kraven som måste vara uppfyllda för

<sup>1</sup> Jfr. bl.a. art. 6, 8 och 13 [lagen \(1994:1219\) om den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna](#) och art. 7, 8 och 47 Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:12012P/TXT>, bevitnat den 30 april 2024.

<sup>2</sup> Prop. 2024/25:93 s. 70-71.

Dataskyddsombud  
Anne Hännestrand

kamerabevakning. Lagändringen innebär *inte* ett juridiskt stöd för att kameror i högre utsträckning ska kunna sättas upp.

Lagändringen innebär främst att ansvaret för beslutet om kamerabevakning har flyttats från Integritetsskyddsmyndigheten, till kommunen som nu är beslutande instans. Kommunen ansvarar genom lagändringen för den omfattande administration vid kamerabevakning som krävs (och som utökats) i form av att en *intresseavvägning* och *konsekvensbedömning* ska göras, upprättande och underhållande av en *kameraförteckning* ska ske och eventuell begäran av *förhandssamråd* med Integritetsskyddsmyndigheten, art. 36 dataskyddsförordningen, ska göras. Bedömningen, ska precis som tidigare, ske utifrån kamerabevakningslagen (och dataskyddsförordningen) krav<sup>3</sup>, enligt följande.

- Av 7 § kamerabevakningslagen framgår i korthet att kamerabevakningen måste vara *nödvändig* för att utföra uppgiften av allmänt intresse.<sup>4</sup>
- Av 8 § kamerabevakningslagen framgår i korthet att kamerabevakning endast får bedrivas *om intresset av sådan bevakning väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli bevakad*.

Vid bedömningen av intresset av kamerabevakning ska särskilt beaktas om bevakningen behövs för att,

1. förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller utreda, lagföra brott på
  - a) en *brott utsatt plats*, eller
  - b) en annan plats där det av särskild anledning finns risk för angrepp på någons *liv, hälsa, egendom* eller *trygghet*,
2. förebygga, förhindra eller upptäcka störningar av *allmän ordning*, säkerhet eller begränsa verkningarna, [...]
5. tillgodose andra därmed jämförliga ändamål.

- Av 9 § kamerabevakningslagen framgår i korthet att den personuppgiftsansvariga måste bedöma om förutsättningarna i 8 § är uppfyllda, innan kamerabevakningen påbörjas, eller om platsen eller kamerabevakningen ändras på ett betydande sätt.

Integritetsskyddsmyndigheten har deklarerat att tidigare avslag kommer att stå sig och att Integritetsskyddsmyndigheten kommer följa upp kamerabevakningen genom tillsyn.<sup>5</sup>

<sup>3</sup> Jfr. prop. 2024/25:93 s. 70-71.

<sup>4</sup> Jfr. prop. 2024/2025 s. 70-71 och prop. 2017/18:105 s. 60-61.

<sup>5</sup> Integritetsskyddsmyndighetens *Tillsyns- och vägledningsprioriteringar 2025*, IMY 2025-5238, den 13 mars 2025, s. 3; <https://www.imy.se/globalassets/bilder/publikationer/tillsyns-och-vagledningsprioriteringar-2025.pdf>

**Datum**  
2025-09-11

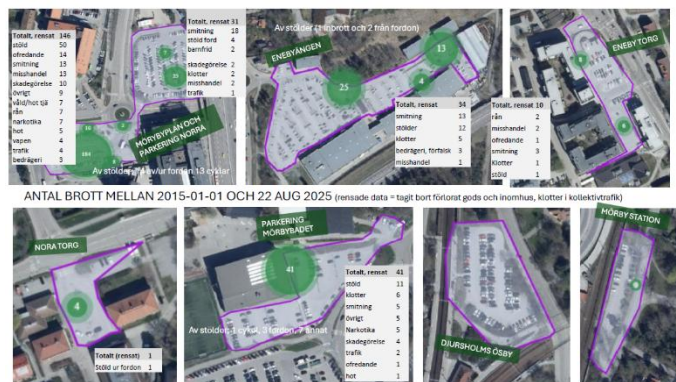
**Diarienummer**  
KS 2025/0163

Dataskyddsbud  
Anne Hännestrand

Danderyds kommun har sedan tidigare ansökt om tillstånd för kamerabevakning vid Mörby centrum och slutligen, den 11 januari 2024, blivit nekade sådant tillstånd.<sup>6</sup> Kammarrätten fann att de 14-17 polisanmälda brotten per år under perioden 2018-2022 vid Mörby centrum *inte* räckte för att platsen skulle anses vara en *broottsutsatt plats* i kamerabevakningslagens mening. Kammarrätten fann att platsen inte medförde någon risk för angrepp på någons *liv, hälsa, egendom* eller *trygghet*, som skulle kunna motivera kamerabevakning. Trots att kammarrätten konstaterat att kommunen har *ett visst ansvar* för *ordningen på offentliga platser*, bedömde kammarrätten att det inte framkommit något *tungt vägande skäl* för att kamerabevakningen skulle kunna ske på platsen. Kammarrätten fann att den enskildes intresse av att inte bli bevakad vägde tyngre än kommunens intresse av kamerabevakning på torget. Kammarrätten avslag kommunens överklagande av Integritetsskyddsmyndighetens beslut och förvaltningsrättens dom, med följd att kommunen inte fick något tillstånd för kamerabevakning vid Mörby centrum.

Med domen i ryggen – att en av kommunens största knutpunkter Mörby centrum *inte* motiverat *kamerabevakning* – behöver kommunen motivera vilka andra platser i Danderyds kommunen som då skulle kunna motivera kamerabevakning.

Vad gäller de av kommunledningskontoret föreslagna platserna *Nora torg*, *Djursholms Ösbys* och *Mörby stations parkering* har huvudsakligen ingen polisanmäld brottslighet inträffat alls. *Enebyängens*, *Mörbybadets* och *Enebytorgs parkering* har 1-4 polisanmälda brott per år. Med detta noterat, får kommunstyrelsen överväga om föreslagna platser för kamerabevakning – i jämförelse med att tillstånd inte kunnat meddelas för Mörby centrum trots 14-17 polisanmälda brott per år – är realistiska.



För att kamerabevakning vid Mörby centrum skulle kunna motiveras, krävs påtagligt försämrade förhållanden vad gäller *broottsutsatthet*, risk för angrepp på någons *liv, hälsa, egendom* eller *trygghet* och *störningar* av *allmän ordning*, i jämförelse med de förhållanden som rådde vid domen den 11 januari 2024.

I *utredningen s. 27* står att *parkeringar fått godkänt för kamerabevakning i Danderyds kommun och i andra kommuner och därför kan de generellt sett anses vara platser som kan kamerabevakas utan risk för sanktioner*. Jag är

<sup>6</sup> Kammarrätten Stockholms dom i mål 1722-23 den 11 januari 2024. Ej prövningstillstånd i Högsta förvaltningsdomstolen.

Dataskyddsombud  
Anne Hännestrand

tveksam till antagandet. Skälet till att Danderyds kommun fick Integritetsskyddsmyndighetens tillstånd för kamerabevakning på infartsparkeringen på Vendevägen var att platsen var *brottutsatt*. Kamerabevakning fick med utgångspunkt i brottsutsattheten, ske på parkeringen och återvinningsstationen – men inte på fotbollsplanen, gångbanan och vägen (skulle maskeras på inspelningen). Det senare var ett *förbehåll i tillståndet*. Det är alltså *inte* så att parkeringar rent typiskt sett får kamerabevakas. Kamerabevakning av infartsparkeringar kartlägger personers familje- och privatliv genom att registreringsnummer syns, och personers rutiner och rörelsemönster blir exponerade när personer tar sig till och från skola/arbete. Skyddsintresset är därmed tungt. Givetvis ska kommunen verka för att personers fri- och rättigheter respekteras och regelverk följs, oavsett om sanktioner meddelas eller inte.

I övrigt några korta medskick enligt följande.

- För att kunna visa på att en plats är *brottutsatt* krävs normalt att brottsligheten är *påvisad*, att brottsuppgiften är *aktuell* och hänför sig till den aktuella platsen (snäv tolkning). Kommunens statistik på polisanmälda brott är från perioden år 2015-2025. Brott som är mer än fem år gamla, har mindre relevans i detta nu.
- Vad gäller samarbete med företag i industriområdet vad gäller kamerabevakning (*utredningen s. 30*), bör beaktas att individuellt stöd inte får riktas till enskilda näringsidkare, 2 kap. 8 § 2 st. kommunallagen (2017:725).
- Vad gäller avsnittet *Framtida brott i utomhusmiljö (utredningen s. 11)* utgör det endast brott av presumtiv och generell karaktär, vilket inte konstaterar en *brottsutsatthet*, risk för angrepp på någons *liv, hälsa, egendom, trygghet* eller *störningar av allmän ordning*, på det sätt att kamerabevakning kan motiveras.
- *Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet* och utredarna i förarbetet till kamerabevakningslagen har påpekat att forskning visar att det inte finns några generella påvisbara brottspreventiva effekter av kamerabevakning på allmänna platser i stadskärnor, t.ex. gator och torg. Kamerabevakning kan ha betydelse framför allt för att förhindra planerade brott, men framförallt om den kombineras med andra åtgärder, som ordningsvakter eller belysning.<sup>7</sup>
- Kamerabevakning behöver inte automatiskt innebära en trygghet för den enskilde *per se*. Kamerabevakning kan också skapa en motsatt känsla av *otrygghet* hos den enskilde, på det sätt att den enskilde känner sig övervakad och kartlagd av det allmänna, eller uppfattar att den

---

<sup>7</sup> Prop 2024/25:93 s. 42.

**Datum**  
2025-09-11**Diarienummer**  
KS 2025/0163Dataskyddsbud  
Anne Hännestrand

befinner sig i *ett farligt område* när den ser att kommunen satt upp kameror.

- Förbise inte, att kommunen kan behöva begära förhandssamråd med Integritetsskyddsmyndigheten, art. 36 dataskyddsförordningen, om kamerabevakningen innebär *en hög risk för personers fri- och rättigheter*. En sådan risk för personers fri- och rättigheter (integritetsintresset) kommer uppstå om kamerabevakning planeras utan att tillräcklig *brottsutsatthet*, risk för angrepp på någons *liv, hälsa, egendom, trygghet* eller *störningar av allmän ordning* finns.

#### *Erfarenheter av kamerabevakning på Vendevägen*

För att belysa den noggrannhet och administration som krävs för kamerabevakning och att fel faktiskt inträffar, vill jag dela med mig av erfarenheter från kamerabevakning.

- I november 2021 vidtog jag, inom ramen för *dataskyddsbudets tillsyn*, en granskning av kommunens nämnda kamerabevakning på Vendevägen där kommunen meddelats ett tillstånd med förbehåll för kamerabevakning. Jag identifierade att gångvägen och Vendevägen dels utanför parkeringen, dels på vägen mot Danderyds sjukhus upptogs på inspelningen, *trots* att Integritetsskyddsmyndigheten lämnat ett förbehåll i tillståndet att gångvägen och vägen utanför parkeringen skulle maskeras. Jag rekommenderade att förseelsen skulle anmälas till Integritetsskyddsmyndigheten.<sup>8</sup> Kommunen maskerade därefter dessa områden på upptagningen.
- En tid senare, i september 2022, upptäcktes i verksamhetens egenkontroll att kameran på Vendevägen, på grund av ett tekniskt fel, börjat bevaka fotbollsplanen och skolgården, *trots* att kommunen inte haft tillstånd att bevaka skolgården och att tillståndet innehöll ett förbehåll om att fotbollsplanen skulle maskeras. Det var särskilt allvarligt eftersom barn, vilka är extra skyddsvärda, hade filmats. Jag rekommenderade anmälan till tillsynsmyndigheten.

Med detta lämnar jag mitt yttrande, och avser att få yttra mig i ett senare skede i samband med eventuella konkreta förslag om kamerabevakning läggs fram.

Djursholm den 11 september 2025

Anne Hännestrand  
Dataskyddsbud

---

<sup>8</sup> Dataskyddsbudets tillsyn den 9 november 2021 i ärende 20211109:054.